

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

Крагујевац, април 2014.

УВОД

Сенат Универзитета у Крагујевцу је на седници одржаној 27.02.2014. године донео [Одлуку о спровођењу поступка самовредновања и формирању Поткомисије за самовредновање](#) (одлука број III-01-153/12).

Поступак самовредновања на Универзитету у Крагујевцу спроведен је у периоду од 01.03.2014. године до 16.04.2014. године.

У поступку самовредновања Универзитета у Крагујевцу спроведена је процена испуњености свих стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа које је усвојио Национални савет за високо образовање. Извештај о самовредновању је написан према Упутству за припрему извештаја о самовредновању неинтегрисаних универзитета.

Извештај о самовредновању се састоји из четири дела.

(I) [Основни подаци о Универзитету](#)

(II) [Самовредновање процеса и стандарда којима се обезбеђује квалитет на Универзитету, уз предлог корективних мера за унапређење квалитета и отклањање недостатака с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања.](#)

У овире сваког стандарда дат је опис тренутне ситуације и методом SWOT анализе извршена је процена предности, слабости, могућности и опасности према квантификацији датој у следећој табели:

SWOT анализа	Квантификација процене
S (Strengths): предности	+++ → веома значајно
W (Weaknesses): слабости	++ → средње значајно
O (Opportunities): могућности	+ → мало значајно
T (Threats): опасности	0 → без значајности

(III) [Прилози](#)

(IV) [Закључак](#)

1. Оснивање Универзитета у Крагујевцу

Универзитет у Крагујевцу настао је на темељима Лицеја Књажевства Сербског, прве високошколске институције у модерној Србији. Указом кнеза Милоша Обреновића од 1. јула 1838. у Крагујевцу је основан Лицеј Књажевства Сербског, чији је први ректор био Атанасије Николић (1803–1882).

Лицеј Књажевства Сербског поставио је темеље високог образовања, из кога су, почетком шездесетих година 20. века, настале прве модерне високообразовне институције, из којих је, 1976. године, Самоуправним споразумом о удруживању високошколских и других научних организација удруженог рада основан Универзитет „Светозар Марковић”, данас Универзитет у Крагујевцу.

Универзитет је регистрован код Окружног привредног суда у Крагујевцу под бр. ФИ906/79 од 23. октобра 1978. године.

На основу Решења Привредног суда у Крагујевцу бр. 1–423–00 од 25. децембра 1992. назив Универзитет „Светозар Марковић” промењен је у Универзитету Крагујевцу.

2. Статус Универзитета у Крагујевцу

Универзитет у Крагујевцу, чији је оснивач Република Србија, је самостална високошколска установа.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије је 22. маја 2009. године Уверењем број 612–00–1355/2008–04 акредитовала високошколску установу Универзитет у Крагујевцу.

Универзитет има својство правног лица и у правном промету са другим лицима иступа самостално и за своје обавезе одговара свим средствима којима располаже (потпуна одговорност).

Делатност, организација, управљање и начин финансирања, уређени су Статутом Универзитета у Крагујевцу, у складу са Законом о високом образовању.

3. Састав Универзитета у Крагујевцу

У саставу Универзитета у Крагујевцу је 12 факултета, лоцираних у 6 градова централне Србије, који имају статус правног лица, са дозволама за рад:

- Агрономски факултет (у Чачку);
- Економски факултет (у Крагујевцу);
- Правни факултет (у Крагујевцу);
- Природно–математички факултет (у Крагујевцу);
- Учитељски факултет (у Ужицу);
- Факултет за машинство и грађевинарство (у Краљеву);
- Факултет за хотелијерство и туризам (у Врњачкој Бањи);
- Факултет инжењерских наука (у Крагујевцу);
- Факултет медицинских наука (у Крагујевцу);
- Факултет педагошких наука (у Јагодини);
- Факултет техничких наука (у Чачку);
- Филолошко–уметнички факултет (у Крагујевцу).

Универзитет у Крагујевцу, свој настанак и развој заснован на концепту разуђеног универзитета, претворио је у једну од својих препознатљивих предности, која му омогућава да користи привредне и географске потенцијале и људске ресурсе територије која се простире на 5000 km², а насељава је око 2,5 милиона становника, чиме је постао основна полуга развоја и интегративни симбол Централне Србије.

У саставу Универзитета у Крагујевцу је Универзитетска библиотека као библиотека опште научног карактера, чија је делатност у функцији наставно – научних и истраживачких процеса на Универзитету. На овај начин она доприноси успешном студирању, ширењу и афирмацији знања, наставном и научном стваралаштву наставника и сарадника факултета и института Универзитета у Крагујевцу.

Универзитет интегрише функције свих факултета и организационих јединица у свом саставу, тако што спроводи јединствену политику, чији је циљ стално унапређење делатности високог образовања, односно унапређење квалитета наставе, усавршавање научно–истраживачког и уметничког подмлатка, увођење студената у научно–

истраживачки рад, као и стварање материјалних услова за рад и развој Универзитета и факултета у његовом саставу.

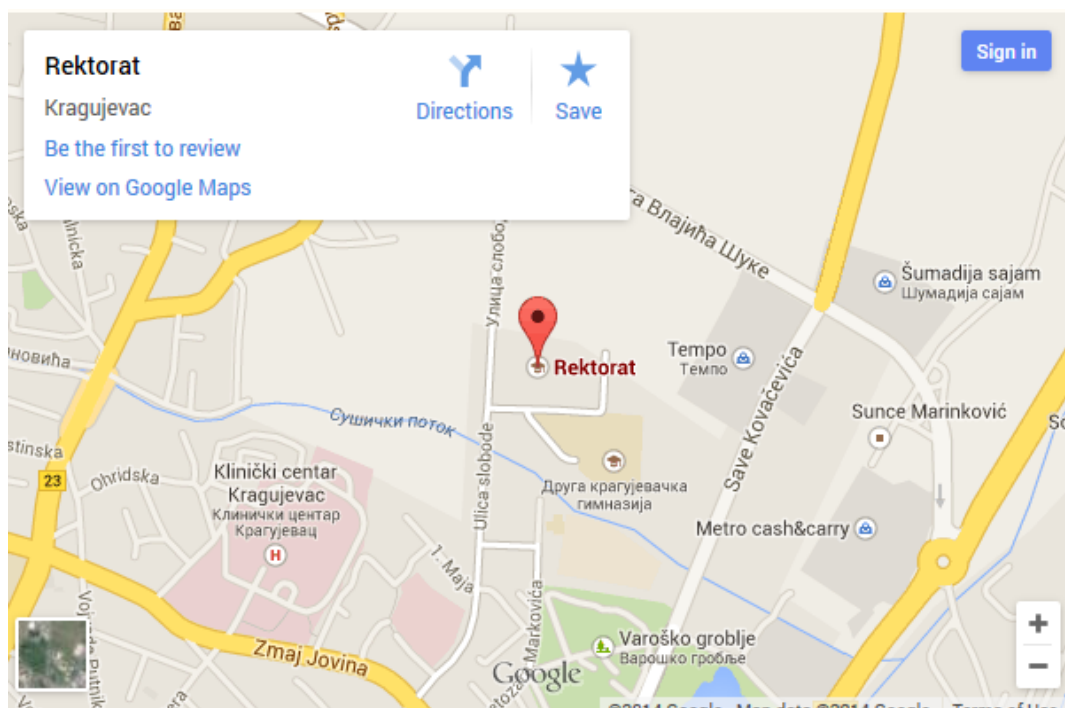

Слика 1. Мапа Србије на којој су означени градови у којима се налазе факултети у саставу Универзитета у Крагујевцу

Један од стратешких циљева Универзитета је стварање услова за увођење модела интегрисаног универзитета, који ће допринети чвршћој унутрашњој организацији универзитета.

4. Локација Ректората Универзитета у Крагујевцу

Ректорат Универзитета у Крагујевцу налази се у улици Јована Цвијића бб у Крагујевцу.

Слика 2. Локација Ректората Универзитета у Крагујевцу

Слика 3. Зграда Ректората Универзитета у Крагујевцу

Слика 4. Део дворишта Ректората Универзитета у Крагујевцу

5. Задаци и циљеви Универзитета у Крагујевцу

Основни задаци Универзитета у Крагујевцу јесу преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина, развој науке и уметничког стваралаштва, у циљу обезбеђења и унапређења политике квалитета. Поред тога, Универзитет у Крагујевцу посебну пажњу посвећује обезбеђивању научног, стручног и уметничког подмлатка, као и пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање и да се образују током живота.

Универзитет у Крагујевцу посебну пажњу посвећује и повећању ефикасности студирања, перманентној модернизацији образовне структуре факултета и њиховом активном укључивању у процес реформи према Болоњским принципима.

Поред перманентног неговања академских слобода, поштовања аутономије универзитета и људских права и грађанских слобода, на Универзитету у Крагујевцу значајна пажња се посвећује и усклађивању са европским системом високог образовања и унапређивању академске мобилности наставног особља и студената.

Учешће студената у управљању и одлучивању, посебно у вези са питањима која су од значаја за квалитет наставе, представља важан циљ образовног процеса на Универзитету у Крагујевцу. Посебна пажња се поклања креирању услова и стварању атмосфере за перманентну афирмацију талентованих студената и њихово радно ангажовање на Универзитету у Крагујевцу и након завршетка студија. У циљу подизања

стандарда студената значајна пажња посвећује се проширењу и модернизацији смештајних капацитета за наше студенте.

Поред подизања стандарда наставника кроз побољшање њиховог материјалног положаја и обезбеђивање већих средстава за опремање учионица и лабораторија, на Универзитету у Крагујевцу се настоји да се запошљавањем млађих наставника и сарадника, као и решавањем њихових стамбених проблема створе бољи услови за наставу и научно–истраживачки и уметнички рад.

Универзитет у Крагујевцу настоји да кроз уговоре о научној и образовној сарадњи са познатим универзитетима у свету створи боље услове за перманентно јачање међународних научних и културних веза и већу мобилност студената и наставника.

6. Мисија и визија Универзитета у Крагујевцу

Мисија

Полазећи од тога да је високо образовање, засновано на знању, основ развоја друштва и његовог даљег економског и културног напретка и унапређења људских права и основних слобода, мисија Универзитета јесте да кроз образовање, научно–истраживачки рад и учешће у развоју друштвене заједнице, омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина. Да би остварио своју мисију, Универзитет је трајно опредељен да тежи унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у јединствен Европски простор високог образовања.

Визија

Визија Универзитета у Крагујевцу је да буде постане универзитет са највишим нивоом квалитета у настави, научним истраживањима и уметности, препознатљив по квалитету и стручности својих дипломираних студената.

СТАНДАРДИ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

- Стандард 1: [Стратегија обезбеђења квалитета](#)
- Стандард 2: [Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета](#)
- Стандард 3: [Систем обезбеђења квалитета](#)
- Стандард 4: [Квалитет студијског програма](#)
- Стандард 5: [Квалитет наставног процеса](#)
- Стандард 6: [Квалитет научно–истраживачког, уметничког и стручног рада](#)
- Стандард 7: [Квалитет наставника и сарадника](#)
- Стандард 8: [Квалитет студената](#)
- Стандард 9: [Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса](#)
- Стандард 10: [Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке](#)
- Стандард 11: [Квалитет простора и опреме](#)
- Стандард 12: [Финансирање](#)
- Стандард 13: [Улога студената у самовредновању и провери квалитета](#)
- Стандард 14: [Систематско праћење и периодична провера квалитета](#)

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Универзитет у Крагујевцу је прихватио вредности и принципе савременог европског универзитетског образовања, имајући у виду стандарде Националног савета за високо образовање. Универзитет је опредељен за успостављање институционалног система управљања квалитетом, као и изградњу организационе културе квалитета, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима рада Универзитета и факултета у његовом саставу.

Политика обезбеђења квалитета одражава мисију и визију Универзитета у Крагујевцу.

Мисија

Полазећи од тога да је високо образовање, засновано на знању, основ развоја друштва и његовог даљег економског и културног напретка и унапређења људских права и основних слобода, мисија Универзитета јесте да кроз образовање, научно–истраживачки рад и учешће у развоју друштвене заједнице, омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина. Да би остварио своју мисију, Универзитет је трајно опредељен да тежи унапређењу квалитета високог образовања и укључивању у јединствен Европски простор високог образовања.

Визија

Визија Универзитета у Крагујевцу је да буде постане универзитет са највишим нивоом квалитета у настави, научним истраживањима и уметности, препознатљив по квалитету и стручности својих дипломираних студената.

Сенат Универзитета у Крагујевцу је усвојио [Правилник о обезбеђењу квалитета на Универзитету у Крагујевцу](#) (одлука број 403/8 од 18.03.2008. године), којим се дефинишу улога и одговорност органа Универзитета у области обезбеђења квалитета високог образовања на Универзитету и тела одговорна за праћење, обезбеђење, управљање и унапређење квалитета студијских програма, наставе и услова рада, уређују се ближе надлежности и начин њиховог рада, као и друга питања од значаја за унапређење и развој квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета формирана је одлуком Сената Универзитета на седници одржаној 30. јануара 2014. године ([одлуке број III-01-58/7, III-01-58/8 и III-01-58/9](#)). Комисија за обезбеђење квалитета ради према [пословнику](#) и све информације везане за рад Комисије доступне су на сајту Универзитета на странама <http://www.kg.ac.rs/skomisijaok.php> и <http://www.kg.ac.rs/komisijakvalitet.php>.

Комисија за обезбеђење квалитета је одмах по формирању извршила ревизију Стратегије обезбеђења квалитета и Процедура за обезбеђење квалитета и утврдила је предлоге измена и допуна тих докумената.

[Стратегија обезбеђења квалитета на Универзитету у Крагујевцу](#) је донета је на седници Савета Универзитета одржаној 01.04.2014. године ([одлука број II-01-269/8](#)) и истакнута је на сајту Универзитета (<http://www.kg.ac.rs/dokumenta.php> и <http://www.kg.ac.rs/komisijakvalitet.php>).

Сенат Универзитета у Крагујевцу усвојио је [Процедуре за обезбеђење квалитета на Универзитету у Крагујевцу](#), којима се детаљно описују мере и субјекти обезбеђења квалитета у разним областима.

Након усвајања Стратегије, Комисија за обезбеђење квалитета усвојила је [Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета](#) (одлука број III-03-333/2 од 11.04.2014. године), чији је циљ да ближе утврди мере и активности које ће бити предузете за правовремено остварење циљева Стратегије обезбеђења квалитета. Акционим планом на основу циљева утврђених Стратегијом обезбеђења квалитета дефинисане су: специфичне мере и активности за спровођење Стратегије; надлежне институције (факултети), службе, тела, лица у спровођењу активности и мера дефинисаних овим акционим планом; рокови за спровођење мера и активности; одговорна лица; индикатори процеса и индикатори исхода за спровођење мера и активности.

Б) Процена испуњености стандарда 1 – SWOT анализа

Предности:

- донета је Стратегија обезбеђења квалитета (+++);
- прецизиране су области обезбеђења квалитета (+++);
- прецизиране су мере и субјекти обезбеђење квалитета (+++).

Слабости:

- недовољно често и детаљно преиспитивање стратегије обезбеђења квалитета (+);
- документа везана за обезбеђење квалитета се преиспитују углавном само када је потребно урадити ивештаје о самовредновању и припремити документацију за акредитацију (++);
- слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе које они не препознају као важне за увођење промена у раду Универзитета и факултета (+).

Могућности:

- учешће у међународним пројектима који се баве обезбеђењем квалитета (++);
- процес самовредновања представља повод и подстицај за изналажење нових начина унапређења квалитета (+++);
- добра међународна сарадња даје могућности за информисање како се активности на унапређењу квалитета спроводе у развијеним земљама са дугом традицијом систематске и институционалне контроле квалитета (++)

Опасности:

- недостатак финансијских средстава за обезбеђење квалитета (+++);
- преоптерећеност субјеката обезбеђења квалитета другим обавезама (++);
- мали број запослених је едукован у области управљања квалитетом (+).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

- Редовно преиспитивати и иновирати Стратегију обезбеђења квалитета и сва остала документа која из ње проистичу.
- Испитати могућност учешћа у међународним пројектима који се баве проблематиком обезбеђења квалитета.

- Доследно спроводити планиране активности одређене Акционим планом.
- Планирати материјалне услове и средства за техничко спровођење појединих процедура.
- Информисати и додатно мотивисати студенте за активније учешће у иновирање Стратегије обезбеђења квалитета и свих докумената који из ње проистичу.

Г) Показатељи и прилози за стандард 1:

- [Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета Универзитета](#)
- [Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета Универзитета](#)
- [Прилог 1.3. Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета Универзитета](#)
- [Прилог 1.3.а\) Одлука о усвајању Акционог плана за спровођење Стратегије](#)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Полазна основа Универзитета у Крагујевцу у области обезбеђивања и управљања квалитетом су следећа документа:

- Закон о високом образовању („Службени гласник РС” број 76/05, 100/07, 97/08, 44/10, 93/12 и 89/2013);
- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа („Службени гласник РС”, број 106/06);
- Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу високошколских установа („Службени гласник РС”, број 106/2006, 73/2011, 101/2012, 103/2012 – испр. и 13/2014);
- Правилник о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма („Службени гласник РС”, број 106/2006, 112/2008, 70/2011, 101/2012 и 13/2014);
- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа („Службени гласник РС”, број 106/2006).

Стандарди квалитета и надлежности субјеката у систему мера обезбеђења квалитета, као и поступци за обезбеђење квалитета рада на Универзитету у Крагујевцу постављени су и уређени следећим општим актима:

- Статутом Универзитета у Крагујевцу;
- Стратегијом обезбеђења квалитета Универзитета у Крагујевцу;
- Правилником о обезбеђењу квалитета;
- Процедурама за обезбеђење квалитета.

Шема организационе структуре обезбеђења квалитета Универзитета у Крагујевцу може се видети [овде](#).

Сва документа везана за обезбеђење квалитета доступна су јавности и могу се преузети са сајта Универзитета у Крагујевцу и то на следећим странама: <http://www.kg.ac.rs/skomisijaok.php> и <http://www.kg.ac.rs/komisijakvalitet.php>.

Поступци за обезбеђење квалитета су утврђени посебно за следеће области:

1. квалитет студијског програма;
2. квалитет наставног процеса и оцењивање;
3. квалитет научно–истраживачког, уметничког и стручног рада;
4. квалитет наставника и сарадника;
5. квалитет студената;
6. квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
7. квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке;
8. квалитет простора и опреме;
9. квалитет финансирања Универзитета;
10. квалитет улоге студената у самовредновању и провери квалитета;
11. систематско праћење и периодична контрола провере квалитета.

Њима се на детаљан начин уређује поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета Универзитета у Крагујевцу.

Б) Процена испуњености стандарда 2 – SWOT анализа

Предности:

- правни оквир за контролу квалитета је добро дефинисан (++);
- прецизирани су стандарди, поступци и субјекти обезбеђење квалитета (+++);
- процедурама је велики број субјеката укључен у процес обезбеђења квалитета (++);
- студенти су укључени у процес обезбеђења квалитета (++);
- почетком 2014. године је преиспитана и иновирана већина докумената из области обезбеђења квалитета (+++).

Слабости:

- недовољно често и детаљно преиспитивање докумената из области обезбеђења квалитета (+);
- недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета (++);
- недостатак мотивације за примену закључака изведених процесом самовредновања (++);
- недостатак механизма Универзитета да утиче да факултету у његовом саставу у свему поштују стандарде и процедуре обезбеђења квалитета (+++).

Могућности:

- одржавање едукација и семинара из области обезбеђења квалитета (++);
- увођење нових метода и поступака за обезбеђење квалитета (++);
- јачање интегративних функција Универзитета кроз које би се Универзитету обезбедили нови механизми контроле квалитета на факултетима у његовом саставу (+++).

Опасности:

- недовољна заинтересованост наставника, сарадника, студената и ненаставног особља за политику квалитета (+);
- неповерење у процес самовредновања и веровање да се њиме не постижу значајни резултати (++);
- отпор према увођењу било каквим променама у устаљени систем (+++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

- Вршити континуирану ревизију свих донетих општих аката из области обезбеђења квалитета.
- Утврђивати међусобне контроле субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета и стриктно примењивати донете опште акте.

- Вршити едукацију субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета.
- Заменити чланове Комисије за обезбеђење квалитета који се не ангажују довољно.

Г) Показатељи и прилози за стандард 2:

- [Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Универзитета](#)
- [Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета Универзитета у оквиру стандарда квалитета](#)
- [Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела \(комисије, одбора, центара\) за унутрашње осигурање квалитета Универзитета](#)

Напомена. Годишњи извештај о раду Комисије за обезбеђење квалитета је саставни део годишњег Извештаја о раду Универзитета у Крагујевцу

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета .

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Статутом Универзитета у Крагујевцу утврђени су послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа и комисије за обезбеђење квалитета у доношењу свих аката који се тичу обезбеђења квалитета.

Чланом 110 Статута Универзитета у Крагујевцу утврђена је надлежност Комисије за обезбеђење квалитета, а чланом 111 њен састав, одакле се јасно види да је поред наставника обезбеђено и учешће студената и ненаставног особља. На тај начин су студенти укључени у процес доношења свих докумената везаних за обезбеђење квалитета. Универзитет у Крагујевцу је чврсто опредељен да изгради културу квалитета, тако да сви запослени и студенти буду едуковани о основама система квалитета, о стандардима које треба достићи и о својим правима и обавезама када је у питању квалитет.

Универзитет у Крагујевцу је усвојио процедуре за обезбеђење квалитета којима је за сваку област примене посебно прецизирано како се прикупљају и евалуирају подаци који се односе на квалитет. Такође, за процедуре у свакој области су јасно прецизиране надлежности свих субјеката одговорних за квалитет. [Организациона структура](#) и [Процедуре за обезбеђења квалитета](#) обезбеђују да студенти буду укључени у процесе обезбеђења квалитета и то у следећим областима:

- квалитет студијског програма;
- квалитет наставног процеса и оцењивања;
- квалитет научно–истраживачког, стручног и уметничког рада;
- квалитет студената;
- квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
- квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке;
- квалитет простора и опреме;
- квалитет улоге студената у самовредновању и провери квалитета.

Новоизабрана Комисија за обезбеђење квалитета је у претходном периоду извршила ревизију свих докумената из система обезбеђења квалитета, као и предлоге за иновирање, а одговарајући органи Универзитета (Сенат и Савет) су усвојили те измене.

Б) Процена испуњености стандарда 3 – SWOT анализа

Предности:

- формирана је Комисија за обезбеђење квалитета (+++);
- Универзитет кроз општа акта има утврђене послове и задатке наставника, сарадника, студената, стручних органа и комисија у поступку обезбеђивања квалитета (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета се јасно дефинишу и иновирају (+);
- сва документа везана за обезбеђење квалитета доступна је јавности и могу се преузети са сајта Универзитета (++)

Слабости:

- недовољан степен интеграције Универзитета који би омогућио механизме да Универзитет утиче да факултети у његовом саставу у свему поштују стандарде и процедуре обезбеђења квалитета (+++);

- слаба заинтересованост студената за активно ангажовање у процесима обезбеђења квалитета (+);
- нису предвиђене санкције уколико запослени одбију да се ангажују у процесу обезбеђења квалитета (++)

Могућности:

- јачање интегративних функција Универзитета кроз које би се Универзитету обезбедили нови механизми контроле квалитета на факултетима у његовом саставу (+++);
- укључивање свих запослених у процесе обезбеђења квалитета са предвиђеним санкцијама за непоштовање обавеза (++);
- едукација студената и младих сарадника и наставника о значају обезбеђења квалитета (++)

Опасности:

- презаузетост свих субјеката обезбеђења квалитета другим обавезама (++);
- преобимност документације коју треба припремити у свим сегментима обезбеђења квалитета (++)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Успоставити бољу координацију међу свим субјектима обезбеђења квалитета Универзитета и факултета у његовом саставу.
- Подизати ниво свести о значају функционисања доброг система обезбеђења квалитета.
- Увести ангажовање на пословима квалитета као обавезан услов за напредовање у академској каријери.
- Урадити анализу правилника и осталих правних аката у току њихове примене, утврдити степен корелације између појединих аката, извршити евентуалне корекције и ускладити их са потребама обезбеђења и контроле квалитета.

Г) Показатељи и прилози за стандард 3:

- [Прилог 3.1. Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на Универзитету \(извод из Статута\) и опис рада](#)

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Процедура за обезбеђење квалитета студијског програма је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 2\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета студијског програма и утврђени субјекти одговорни за примену. У овој процедури је значајна и улога студената. Учешће студената у оцењивању и обезбеђењу квалитета студијског програма обезбеђено је [Правилником о студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника](#), који је усвојио Сенат Универзитета у Крагујевцу 09.09.2008.

Универзитет у Крагујевцу нема акредитованих студијских програма који се изводе на самом Универзитету. На факултетима у саставу Универзитета акредитовано је укупно 98 студијских програма на које се у прву годину студија може уписати укупно 4420 студената ([видети табелу 4.2](#)).

Сенат Универзитета у Крагујевцу је 09.09.2008. године донео [Правилник о доношењу студијског програма](#). Факултет је обавезан да Стручној служби Универзитета достави комплетну документацију за акредитацију студијског програма. Ту документацију разматра најпре Комисија за обезбеђење квалитета водећи рачуна о испуњености свих стандарда за акредитацију студијског програма. Уколико се утврди да документација има недостатака или да нису испоштовани сви стандарди за акредитацију студијских програма, материјал се враћа факултету на дораду. Тек када Комисија за обезбеђење квалитета да позитивно мишљење у везу са документацијом за акредитацију студијског програма, материјал разматра одговарајуће стручно веће. Након позитивног мишљења одговарајућег стручног већа, Сенат Универзитета доноси одлуку о усвајању студијског програма. Такође, код мањих измена акредитованог студијског програма материјал прво разматра Комисија за обезбеђење квалитета Универзитета, затим надлежно стручно веће и на крају Сенат усваја измене.

Током протекле две године сви факултети су припремили документацију за поновну акредитацију студијских програма. То је, заједно са претходно обављеним процесима самовредновања, била прилика да се преиспитају циљеви студијских програма и њихова усклађеност са основним задацима и циљевима факултета на којима се програми реализују, да се преиспитају структуре и садржаји студијских програма, њихови исходи, као и радно оптерећење студената мерено ЕСПБ. Комисија за обезбеђење квалитета Универзитета се контролом документације за акредитацију студијских програма и факултета у саставу Универзитета уверила да је то у потпуности урађено.

Комисија за спровођење самовредновања је извршила и непосредни увид у информације објављене на сајтовима факултета у саставу Универзитета и утврдила да свих 12 факултета имају јавно доступне студијске програме са детаљним плановима. Већина факултета у саставу Универзитета има своје алумни клубове, као и стране на друштвеним мрежама, кроз које остају у вези са својим дипломираним студентима и прате њихова постигнућа у каснијим професионалним каријерама.

Комисија за спровођење самовредновања Универзитета у Крагујевцу констатује да изванредан број факултета нема повратне информације од послодаваца о стеченим квалификацијама дипломираних студената.

Као још један недостатак издвојили бисмо непостојање универзитетског правилника правилника о учењу на даљину.

Универзитет у Крагујевцу је планирао даље активности на обезбеђивању квалитета студијских програма и увођење и акредитацију нових студијских програма, са посебним акцентом на заједничке програме два или више факултета, што је увршћено у [План рада Универзитета у Крагујевцу у 2014. години](#) (део II, страна 3).

Б) Процена испуњености стандарда 4 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета студијског програма (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета студијског програма се јасно дефинишу и иновирају (+);
- Комисија за обезбеђење квалитета и стручни органи Универзитета дају сагласност за увођење нових или измене постојећих студијских програма, тако да имају могућност да контролишу испуњеност свега што се тражи стандардима за акредитацију и стандардима за самовредновање када је у питању квалитет студијског програма (+++);
- студенти су укључени у обезбеђење квалитета студијског програма (++)

Слабости:

- недовољан степен интеграције Универзитета који би омогућио механизме да Универзитет утиче да факултети у његовом саставу у свему поштују процедуру обезбеђења квалитета студијског програма ван поступка акредитације или измене студијског програма (+++);
- поједини факултети не воде адекватну евиденцију и не достављају тражене податке стручним органима Универзитета (++);
- слаба заинтересованост студената за активно ангажовање у процесима обезбеђења квалитета студијског програма (+);
- на Универзитету није донет правилник о студијама на даљину иако постоје акредитовани студијски програми који се изводе на даљину на факултетима у саставу Универзитета (+).

Могућности:

- јачање интегративних функција Универзитета кроз које би се Универзитету обезбедили нови механизми контроле квалитета студијских програма на факултетима у његовом саставу (+++);
- акредитовање нових студијских програма на самом Универзитету, пре свега из интердисциплинарних области (++);
- подстицање увођења нових студијских програма у складу са потребама тржишта рада (+++);
- већа сарадња факултета на којима се изводе слични студијски програми (++)

Опасности:

- препознавање дипломираних студената на тржишту рада (+++);
- непостојање националног оквира квалификација (+++);
- непостојање државне Стратегије развоја високог образовања (+);
- све мање предзнање који студенти доносе из средње школе (+++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Кроз јачање интегративних функција Универзитета обезбедити нове механизме контроле квалитета студијских програма на факултетима.
- Уводити нове студијске програме на Универзитету у складу са потребама тржишта рада.
- Кроз сталну комуникацију са послодавцима информисати се о квалитету дипломираних студената Универзитета у Крагујевцу и утицати на факултете да се тај квалитет константно повећава, у складу са визијом Универзитета.
- Донети правилник о студијама на даљину.

Г) Показатељи и прилози за стандард 4:

- Табела 4.1: Листа акредитованих студијских програмима који се остварују на самом Универзитету (назив и ниво акредитованог студијског програма, број студената, назив образовно-научног односно образовно уметничког поља)
- Табела 4.2 . Број акредитованих студијских програмима који се остварују на свакој ВШУ у саставу Универзитета по нивоима студија са акредитованим бројем студената за упис у прву годину студија
- Табела 4.3. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних у прву годину студија) у претходне три школске године за акредитоване студијске програме који се остварују на ВШУ у саставу Универзитета. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке приказати по нивоима студија у оквиру одређеног образовно-научног, односно образовно-уметничког поља.
- Прилог 4.1. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења
- Прилог 4.2. Задовољство послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца
- Прилог 4.3. Извештај Центра за развој каријере и саветовање студената о реализованом програму студентске летње стручне праксе

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Процедура за обезбеђење квалитета наставног процеса и оцењивања је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 6\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета наставног процеса и оцењивања и утврђени субјекти одговорни за примену. У оквиру процедуре дате су и табеле (анкете) за евалуацију наставног процеса. У овој процедури је изузетно значајна и улога студената. Учешће студената у оцењивању и обезбеђењу квалитета наставног процеса обезбеђено је и [Правилником о студентском вредновању квалитета студија и педагошког рада наставника](#), који је усвојио Сенат Универзитета у Крагујевцу 09.09.2008.

Универзитет у Крагујевцу нема акредитованих студијских програма који се изводе на самом Универзитету. Целокупан наставни процес на Универзитету у Крагујевцу одвија се на факултетима у његовом саставу.

Комисија за спровођење самовредновања је извршила непосредни увид у информације објављене на сајтовима факултета у саставу Универзитета и утврдила да свих 12 факултета имају јавно доступне распореде часова, као и све информације везане за садржаје и структуру предмета, циљеве, број ЕСПБ, начин полагања испита, препоручену литературу. На основу информација о наставном процесу и доступних наставних материјала које се налазе на сајтовима факултета Комисија за самовредновање може да констатује да у настави на факултетима постоји у извесној мери интерактивност, да се укључују примере из праксе и студенти подстичу на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања, али и да у овом сегменту постоји огроман простор за даље подизање квалитета. Већина факултета Универзитета у Крагујевцу на својим сајтовима има истакнуте резултате студентских анкета о квалитету наставног процеса.

Анализом извештаја о кандидатима који су у последњем периоду изабрани у наставничка звања, а који су доступни јавности на сајту Универзитета (<http://www.kg.ac.rs/nast.php>), Комисија за спровођење самовредновања констатује да је наставни кадар на Универзитету у Крагујевцу компетентан за обављање наставног процеса. Такође, анализом извештаја о изборима сарадника на факултетима Универзитета у Крагујевцу који се објављују на сајтовима факултета, можемо констатовати да су сарадници Универзитета у Крагујевцу компетентни за обављање задатака у наставном процесу и да они представљају изузетан потенцијал Универзитета у Крагујевцу.

Универзитет у Крагујевцу је [планом рада за 2014. годину](#) у списак приоритета унео и активности на обезбеђивању и унапређењу квалитета наставе и укупних услова рада, као и укључење што већег броја младих истраживача у наставни процес.

Б) Процена испуњености стандарда 5 – SWOT анализа

Предности:

- Комисија за обезбеђење квалитета и стручни органи Универзитета дају сагласност за увођење нових или измене постојећих студијских програма, тако да имају могућност да контролишу све што се тражи стандардима за акредитацију и стандардима за самовредновање када је у питању квалитет наставног процеса (+++);
- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета наставног процеса (++)

- мере и субјекти обезбеђења квалитета наставног процеса се јасно дефинишу и иновирају (+);
- студенти су укључени у обезбеђење квалитета наставног процеса (++);
- на свим факултетима у саставу Универзитета се спроводе студентске анкете о квалитету наставног процеса (++)

Слабости:

- недовољан степен интеграције Универзитета који би омогућио механизме да Универзитет утиче да факултети у његовом саставу у свему поштују процедуру обезбеђења квалитета наставног процеса (++);
- слаба заинтересованост студената за активно ангажовање у процесима обезбеђења квалитета наставног процеса (+);
- неравномерна оптерећеност наставника и сарадника у наставном процесу (++);
- недовољна финансијска средства за осавремењавање лабораторија и помагала у настави (+++);
- педагошки квалитети наставника и сарадника се занемарују приликом избора у звања, већ се инсистира само на квалитету, и све више на квантитету, научних радова (+++).

Могућности:

- јачање интегративних функција Универзитета кроз које би се Универзитету обезбедили нови механизми контроле квалитета наставног процеса на факултетима у његовом саставу (++);
- подстицање педагошког усавршавања наставника и сарадника (+++);
- подстицање наставника и сарадника на коришћење сајтова предмета и мејлинг листа за ширење информација у вези са наставним процесом (++);
- учешће на пројектима који ће омогућити додатна средства за опремање лабораторија, чиме би се побољшао практични аспект држања наставе (++)

Опасности:

- незаинтересованост појединих наставника и сарадника за похађање курсева (++);
- неприхватање нових технологија и средстава за комуникацију од стране појединих наставника и сарадника (+);
- традиција класичних облика држања наставе и недовољна спремност за коришћење нових модерних облика наставе (++);
- необјективност повратних информација од стране студената (++);
- све нижи ниво предзнања које студенти доносе из средњих школа (+++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

- Кроз јачање интегративних функција Универзитета обезбедити нове механизме контроле квалитета наставног процеса на факултетима.
- Подстицати наставнике и сараднике на стално педагошко и стручно усавршавање.
- Инсистирати на педагошким квалитетима наставника приликом избора у академска звања.

- Подстицати коришћење савремених облика комуникације (Интернет стране и мејлинг листе предмета, мејлинг листе појединих профила).
- Подстицати коришћење савремених помагала (пројектора, рачунара, паметних табли) у извођењу наставе.
- Подстицати веће учешћа студената у наставном процесу.
- Редовно ажурирати и усаглашавати податке доступне на сајтовима факултета.

Г) Показатељи и прилози за стандард 5:

- [Прилог 5.1. Доказ о спроведеним активностима на Универзитету којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника](#)

Стандард 6: Квалитет научно–истраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно–истраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Процедура за обезбеђење квалитета научно–истраживачког, уметничког и стручног рада је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 16\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета научно – истраживачког, уметничког и стручног рада и утврђени субјекти одговорни за примену.

Универзитет у Крагујевцу и факултети у његовом саставу у свом раду остварују јединство научно–истраживачког, уметничког и стручног рада. Полазећи од тога да је високо образовање, засновано на знању, основ развоја друштва и његовог даљег економског и културног напретка и унапређења људских права и основних слобода, мисија Универзитета јесте да кроз образовање, научно–истраживачки рад и учешће у развоју друштвене заједнице, омогући највише академске стандарде и обезбеди стицање знања и вештина.

На Универзитету у Крагујевцу се посебна пажња посвећује укључивању што већег броја наставника и сарадника у научно–истраживачке пројекте, чији су носиоци факултети Универзитета у Крагујевцу, али и друге научне установе у Србији и иностранству. Резултати научно–истраживачког, односно уметничког рада, сваког наставника се процењују одређивањем фактора научне компетенције, који има кључну улогу у [критеријумима за избор у академска звања](#). Критеријуми за избор наставника су строжији у односу на препоруке Националног савета за високо образовање.

Посебно се води рачуна о квалитету публикованих научних радова, па је Сенат Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 31.10.2013. године донео [одлуку](#) да се радови објављени у часописима који не задовољавају високе стандарде квалитета, иако су на SCI листи, не узимају у обзир приликом избора наставника, нити приликом пријаве, оцене и одбране докторских дисертација.

На Универзитету у Крагујевцу се изузетна пажња посвећује реализацији међународне сарадње и међународних пројеката. Опис тих активности у претходној години дат је у [Извештају о раду Универзитета у Крагујевцу за 2013. годину](#) (страница 31). На Универзитету у Крагујевцу постоји [Канцеларија за међународне пројекте](#). Преглед активности Канцеларије за међународне пројекте у току 2013. године дат је у [Извештају о раду Универзитета у Крагујевцу за 2013. годину](#) (страница 32).

Универзитет у Крагујевцу је [планом рада у 2014. години](#) (страница 4) предвидео активности у оквиру научно–истраживачког рада и међународне сарадње. Као један од приоритета Универзитета у Крагујевцу у 2014. години је припрема апликација и аплицирање за учешће у међународним истраживачким програмима: ERASMUS PLUS, ERASMUS MUNDUS, CEEPUS, HORIZONT 2020, у чему Канцеларија за међународне пројекте обезбеђује значајну подршку.

[Правилником о пријави, изради и одбрани докторске дисертације](#) предвиђено је да се приликом пријаве докторске дисертације доставља документација (захтев на страни 9 правилника) из које се види да наставник предложен за ментора задовољава услове прописане важећим стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру образовно–научног, односно образовно–уметничког поља. Такође, у захтеву за давање сагласности на извештај о урађеној дисертацији се наводе подаци којима се потврђује да кандидат задовољава услове за одбрану дисертације прописане стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија (захтев на страни 11 правилника).

У сарадњи са Природно–математичким факултетом Универзитет издаје научни часопис **MATCH“- Communications in Mathematical and Computer Chemistry**, чији је уредник академик Иван Гутман. Часопис је категорије M21. Поред њега Универзитет у сарадњи са факултетима издаје још 17 часописа националног значаја (видети на страни <http://www.kg.ac.rs/casopisi.php>).

У претходној години се интензивно радило на припреми документације и потписивању Уговора о финансирању и управљању активностима Потпројекта изградње и опремања објекта **Центри исврсности Универзитета у Крагујевцу**, из средстава кредита Европске инвестиционе банке. Изградња и почетак рада тог центра ће допринети интензивном развоју различитих научних дисциплина и обезбедиће велики број нових радних места за успешне истраживаче.

Универзитет у Крагујевцу је посветио значајну пажњу организовању заједничке издвачке делатности на Универзитету, у циљу подизања квалитета издавачке делатности и препознатљивог визуелног идентитета свих издања. За ту сврху је [финансијским планом за 2014. годину](#) Универзитет предвидео средства за адаптацију и опремање простора за ове намене на Правном факултету из дела средстава за финансирање заједничке функције Универзитета.

Б) Процена испуњености стандарда 6 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета научно–истраживачког, уметничког и стручног рада (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета научно–истраживачког, уметничког и стручног рада се јасно дефинишу и иновирају (+);
- растући тренд броја публикација у часописима са SCI и SCIE листе (+++);
- постојање критеријума за избор у наставничка звања који су изнад нивоа датог у препорукама Националног савета за високо образовање (+++);
- талентовани научни и уметнички подмладак из редова најбољих студената остаје да ради на факултетима и укључује се у научно–истраживачке и уметничке пројекте (+++).

Слабости:

- недовољна укљученост наставника и сарадника у међународне пројекте (+++);
- недовољна укљученост наставника и сарадника у пројекте са привредом (+++);
- недостатак материјалних средстава за истраживања (+);
- наставници и сарадници не укључују у довољној мери најновије резултате научно–истраживачког рада у наставни процес (++);
- недовољно се ради на примени резултата научно–истраживачког рада у друштвеној заједници (++);
- недовољно ангажовање студената у научно–истраживачком, односно уметничком раду (+);
- број SCI и SSCI индексираних радова у пољу друштвено хуманистичких наука је знатно мањи у односу на остала образовно–научна поља (++)

Могућности:

- подстицање мобилности наставника и сарадника, што би довело до новог повезивања са истраживачима из иностранства (++)

- интензивирање учешћа у међународним научним пројектима (+++);
- интензивирање сарадње са привредним субјектима (++);
- мултидисциплинарно повезивање истраживача у оквиру Универзитета (+++);
- укључивање студената и младих истраживача у пројекте (+++);
- изградња Центра изврсности ће донети нове могућности за научни рад на Универзитету (+++).

Опасности:

- незаинтересованост друштвене заједнице за коришћење резултата научног и уметничког рада (++);
- државне институције не препознају значај научних истраживања у развоју друштва па су улагања у науку много мања од земаља у окружењу (+++);
- трка за што већим бројем публикованих радова и појава тзв. предаторских часописа (++);
- покушај унифицирања критеријума за оцену рада истраживача, који нису прилагођени различитим ужим научним и уметничким областима, помера фокус са озбиљних истраживања на тежњу ка механичком публикавању (+++);
- затвореност у сопствене оквире истраживања без разумевања могућности мултидисциплинарних истраживања (++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

- Користити више могућности за аплицирање на мађународне пројекте коришћењем капацитета Канцеларије за међународне пројекте.
- Интензивирати сарадњу са привредним субјектима.
- Успоставити редовне годишње награде за најзначајније научне и уметничке резултате.
- Успоставити систем финансијске помоћи за учешће младих истраживача на престижним научним скуповима у иностранству.
- Подстицати младе истраживаче да што више аплицирају за студијске боравке у иностранству.
- Кориговати критеријуме у пољу друштвено–хуманистичких наука у циљу подстицања на повећање броја SCI и SSCI индексираних радова у том пољу.

Г) Показатељи и прилози за стандард 6:

- [Табела 6.1. Списак текућих научно–истраживачких/уметничких пројеката који се реализују на самом Универзитету](#)
- [Табела 6.2. Број текућих научно–истраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколским установама у саставу Универзитета](#)
- [Табела 6.3. Збирни преглед научно–истраживачких и уметничких резултата према критеријумима Министарства у високошколским установама у саставу Универзитета у оквиру одговарајућег образовно-научног односно образовно уметничког поља у претходне три године](#)

- Табела 6.4. Број SCI и SSCI индексираних радова у високошколским установама у саставу Универзитета у претходне три године
- Табела 6.5. Списак одбрањених докторских дисертација на Универзитету у претходне три године са резултатима докторских дисертација који су објављени у часописима са рецензијом
- Табела 6.6. Број одбрањених докторских дисертација на високошколским установама у саставу Универзитета, са бројем публикација у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације, у претходне три године у оквиру одговарајућег образовно-научног односно образовно уметничког поља
- Табела 6.7. Број текућих стручних и уметничких пројеката чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколским установама у саставу Универзитета у оквиру одговарајућег образовно-научног односно образовно уметничког поља
- Табела 6.8. Број ментора према тренутно важећим стандардима за испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, и однос броја ментора и укупног број наставника у високошколским установама у саставу Универзитета
- Прилог 6.1. Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду
- Прилог 6.2. Однос броја SCI и SSCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколским установама у саставу Универзитета у оквиру одређеног образовно-научног, односно образовно-уметничког поља
- Прилог 6.3. Подаци о научним институтима у саставу Универзитета (број запослених са одговарајућим научним звањима)
- Прилог 6.4. Подаци о осталим институцијама у оквиру Универзитета

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Процедура за обезбеђење квалитета наставника и сарадника је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 23\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета наставника и сарадника и утврђени субјекти одговорни за примену.

Наставу на факултетима Универзитета у Крагујевцу врши квалификован и компетентан наставни кадар. [Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу](#) су утврђени критеријуми за избор наставника, који су строжији у односу на препоруке Националног савета за високо образовање. Једном годишње се врши ревизија и корекција Правилника. Процес избора у звања је транспарентан. Сви реферати су доступни јавности и налазе се на сајту Универзитета (<http://www.kg.ac.rs/nast.php>). Приликом избора у звање наставника у обзир се узимају:

- резултати научно–истраживачког, односно уметничког рада кандидата;
- резултати педагошког рада кандидата;
- резултати стручног рада кандидата;
- допринос кандидата академској, локалној и широј друштвеној заједници.

Избор наставника врше одговарајућа стручна већа, сем избора у звање редовног професора које врши Сенат. Универзитет на тај начин има потпуни увид у избор наставника чиме се обезбеђује контрола испуњености критеријума из Правилника.

Избор сарадника врше наставно–научна већа факултета.

Статутима факултета у саставу Универзитета је регулисана могућност плаћеног одсуства ради стручног и научног усавршавања.

Б) Процена испуњености стандарда 7– SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета наставника и сарадника (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета наставника и сарадника се јасно дефинишу и иновирају (+);
- јавност поступка и услова за избор наставника (++);
- постојање критеријума за избор у наставничка звања који су изнад нивоа датог у препорукама Националног савета за високо образовање (+++);
- приликом избора у звање наставника узимају се у обзир резултати анкетирања студената (+++).

Слабости:

- недостатак материјалних средстава за научно и стручно усавршавање наставника (++);
- недовољно уважавање педагошких компетенција приликом избора у наставничка звања (++);

- недовољно изражена спремност наставника и сарадника за мобилност и усавршавање у иностранству (+);
- преоптерећеност наставника и сарадника наставним и ваннаставним активностима (+);
- избор сарадника се врши на факултетима и Универзитет нема могућност контроле спроведених поступака (++)

Могућности:

- подстицање мобилности наставника и сарадника и њихово стручно и научно усавршавање у земљи и иностранству (++)
- коришћење средстава из међународних фондова за стручно и научно усавршавање наставног кадра (++)
- укључивање већег броја младих истраживача у пројекте и бирање сарадника на основу селекције између већег броја кандидата (+++).

Опасности:

- стално инсистирање пре свега на квантитету публикованих радова приликом избора у наставничка звања прети да се занемаре побољшања квалитета наставе и рада са студентима (+);
- сарадници су преоптерећени својим обавезама на докторским студијама и роковима за завршетак, што утиче на запостављање њиховог ангажовања у настави (++)
- различити критеријуми за избор у наставничка звања и за ангажовања на пројектима стварају конфузију (+);
- лоша финансијска и економска ситуација утиче на то да наставници и сарадници раде више послова и не посвећују се довољно наставном и научном раду (+++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- Користити више могућности мађународних финансијских институција за стручно и научно, односно уметничко усавршавање наставника и сарадника.
- Унети јасније квалитативне критеријуме у правилнике за избор у наставничка и сарадничка звања.
- Успоставити редовне годишње награде за најзначајније научне и уметничке резултате.
- Обезбедити јасну контролу стручних органа Универзитета у процесу избора сарадника.

Г) Показатељи и прилози за стандард 7:

- [Табела 7.1. Број наставника ангажованих на одговарајућим ВШУ у саставу Универзитета \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)
- [Табела 7.2. Број сарадника ангажованих на одговарајућим ВШУ у саставу Универзитета \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)
- [Табела 7.3. Однос укупног броја студената и броја запослених наставника у високошколским установама у саставу Универзитета](#)

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Процедура за обезбеђење квалитета студената је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 27\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета студената и утврђени субјекти одговорни за примену.

Посебну вредност Универзитета у Крагујевцу чини [Етички кодекс наставника](#), у коме је у члану 7 прецизирана забрана било каквог облика дискриминације студената. Такође, гарантује се хуман, професионалан и педагошки однос према свим студентима, без обзира на њихову расну, националну или полну припадност, социјално порекло или имовинско стање.

Универзитет у Крагујевцу је донео [Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Крагујевцу](#) којим се уређују општи услови уписа на студије које се организују на Универзитету и то: поступак пријављивања и уписа на студијске програме; начин полагања пријемног испита и мерила за утврђивање редоследа кандидата за упис; ближи услови и начин уписа без полагања пријемног испита, односно испита за проверу склоности и способности кандидата за упис и лица којем је престао статус студента; поступак остваривања права на упис лица са посебним потребама; начин остваривања права на жалбу на остварени број бодова, односно на ранг листу, као и друга питања од значаја за упис.

Факултети у саставу Универзитета обезбеђују на својим сајтовима све информације везане за упис студената. Приликом уписа на студије на свим факултетима се вреднује успех из претходног школовања као и резултати постигнути на пријемном испиту, у складу са Законом о високом образовању.

Универзитет у Крагујевцу је донео [Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту](#), којим се ближе уређују услови и начин полагања испита на Универзитету и факултетима у његовом саставу, организација и поступак полагања испита, начин утврђивања оцено на испиту, заштита права студената, као и друга питања од значаја за полагање испита и оцењивање на испиту.

Кроз документацију за акредитацију студијских програма сви факултети су за своје студијске програме прецизирали начин полагања испита. На свим факултетима се води евиденција о пролазности студената. Међутим, сматрамо да на већини факултета недостају потврде да су методе оцењивања усклађене са циљевима, садржајима и обимом акредитованог студијског програма и да су тако конципиране да на одговарајући начин процењују исходе учења, већ најчешће наставници сами одређују начин испитивања и тежину испита.

Објективност оцењивања на већини факултета оцењују и студенти кроз анкете. На свим факултетима се редовно спровode студентске процене квалитета студијских програма и целокупног наставног процеса и добијени резултати се користе у оквиру мера за повећање квалитета наставног процеса.

На Универзитету и на свим факултетима у његовом саставу су формиран студентски парламенти, кроз које су студенти, преко својих изабраних представника, укључени у рад свих стручних органа факултета и Универзитета, у складу са Законом о високом образовању. Статутом Универзитета и статутима свих факултета у саставу Универзитета је регулисано студентско организовање, обезбеђена инфраструктура за рад студентских парламената и обезбеђено учешће

студената у одлучивању и управљању.

На појединим факултетима постоје Алумни клубови, као и стране на друштвеним мрежама.

На Универзитету постоји [Центар за развој каријере](#), основан са циљем да студенте припреми за излазак на тржиште рада након дипломирања, да их повеже са пословном заједницом и да им пружи подршку у стицању оних знања и вештина које су данас на тржишту рада неопходне. Центар је осмишљен као студентски сервис, који кроз различите услуге и програме обезбеђује подршку студентима и дипломцима Универзитета у Крагујевцу у развоју каријере и помаже им да се по завршетку студија што боље представе у пословном свету.

Б) Процена испуњености стандарда 8 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета студената (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета студената се јасно дефинишу и иновирају (+);
- студентима су доступне све релевантне информације о условима уписа и студирања (+++);
- пријем студената се спроводи на начин прописан одговарајућим правилником Универзитета, без дискриминације по било којој основи (+++);
- студентима је омогућено организовање и учешће у одлучивању и управљању (++);
- на Универзитету се води брига о развоју каријере студената кроз Центар за развој каријере (++)

Слабости:

- стање у друштву узрокује слабу мотивисаност студената за стицање нових знања (++);
- настојање да се оцењивање учини потпуно објективним увођењем тестова и разних видова електронских провера знања носи ризик од преписивања на испитима (++);
- сталне промене правила о броју испитних рокова и броју потребних ЕСПБ за упис наредне године стварају конфузију и демотивишу студенте да се озбиљније посвете учењу (++);
- недовољно добро успостављена мобилност ствара проблеме приликом признавања оцена добијених на другим факултетима (++);
- низак ниво знања који студенти доносе из средњих школа (+++);
- финансирање факултета према броју студената утиче на спуштање критеријума од стране наставника и сарадника (++);
- непостојање Алумни клуба Универзитета.

Могућности:

- боље презентовање Универзитета и факултета у његовом саставу по средњим школама и посебно током средњошколских такмичења (++);
- увођење ментора који би на индивидуалном нивоу пратили рад студената на свим нивоима студија (++);
- веће ангажовање наставника и сарадника како би на консултацијама или додатним часовима помогли студентима да савладају градиво (++);
- повећање мобилности студената и наставника (++);

Опасности:

- ниво знања који студенти доносе из средњих школа константно опада (+++);
- некритичко снижавање критеријума оцењивања ради повећања пролазности (+++);
- недостатак финансијских средстава које би ресорна министарства уложила у креирање бољих услове студирања (++);
- државне институције не препознају значај квалитетног образовања за општи напредак друштва (++)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

- Унапредити непосредну комуникацију са студентима, како би се ефикасније реаговало у случају проблема везаних за успешност студирања.
- Користити средњошколска такмичења за промоцију Универзитета и факултета у његовом саставу међу најбољим ученицима.
- Мотивисати студенте за веће учешће у процесима одлучивања на Универзитету и факултетима у његовом саставу.
- Мотивисати студенте за учешће на међународним студентским такмичењима.
- Формирати Алумни клуб Универзитета у Крагујевцу.

Г) Показатељи и прилози за стандард 8:

- Табела 8.1. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60, 37–60, мање од 37) по нивоима студија за студијске програме који се остварују на ВШУ у саставу Универзитета, у оквиру одређеног образовно–научног односно образовно–уметничког поља. Податке приказати за све високошколске установе у саставу Универзитета.
- Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената
- Прилог 8.2. Правилник о оцењивању
- Прилог 8.3. Правилник о награђивању најбољих студената

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Процедура за обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 31\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса и утврђени субјекти одговорни за примену.

Универзитет у Крагујевцу је донео [Правилник о уџбеницима](#) којим се уређује припремање, одобравање и употреба уџбеника; стандарди квалитета које треба да испуне уџбеници и поступци за праћење и вредновање уџбеника током употребе у образовно–стручном, образовно–научном, односно образовно–уметничком раду на Универзитету у Крагујевцу и на факултетима у саставу Универзитета.

Универзитет у Крагујевцу је у претходном периоду посветио значајну пажњу организовању заједничке издвачке делатности на Универзитету, у циљу подизања квалитета издавачке делатности и препознатљивог визуелног идентитета свих издања. Током 2014. године се очекује финализација процеса организовања заједничке издавачке делатности.

Поред библиотека на факултетима у саставу Универзитета, Универзитет у Крагујевцу има и посебно издвојену Универзитетску библиотеку. Све информације о раду Универзитетске библиотеке доступне су на сајту <http://www.ub.kg.ac.rs/>, што омогућава студентима да буду информисани о начину рада библиотеке. На сајту је доступан и електронски каталог Универзитетске библиотеке.

Универзитетска библиотека је смештена у делу Универзитетског комплекса, на простору од 1500 m², који се састоји од: главне читаонице са 50 читалачких места и 10 места за слободан приступ Интернету, читаонице периодике са 20 читалачких места, више магацина (депоа) за смештај публикација, радних просторија за запослене и Универзитетске галерије.

Књижни фонд библиотеке је дат у [табели 9.1](#). Библиотека поседује и 2500 примерака докторских дисертација и магистарских теза одбрањених на факултетима Универзитета у Крагујевцу. Од посебног значаја је реферална збирка домаће и стране приручне литературе (енциклопедије, речници, приручници, библиографије), као и више вредних легата значајних институција града Крагујевца и истакнутих личности овог краја. Целокупан књижни фонд је каталошки обрађен, налази се у рачунарској бази Библиотеке и доступан је корисницима.

Пратећи савремене тенденције у библиотекарству, Библиотека је прешла на јединствен кориснички програмски пакет COBISS. Програм представља организациони модел повезивања библиотечко–информационог система са узајамном каталогизацијом, узајамном библиографско–каталошком базом података (COBIB) и локалним базама података библиотека чланица Виртуелне библиотеке Србије (ВБС). Систем COBISS заснован је на on–line комуникацијама које се одвијају преко Интернета, тј. академске мреже на коју је Библиотека прикључена. На тај начин, корисницима су доступне многе базе података преко KoBSON-а (конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку), чију је лиценцу обезбедило Министарство просвете, науке и технолошког развоја. У систем COBISS, до сада, повезано је 160 библиотека на територији Републике Србије. Публикације које корисници не могу наћи у фондовима Универзитетске библиотеке, набављају се међубиблиотечком позајмицом из других библиотека у земљи и иностранству.

Универзитет у Крагујевцу преко Универзитетске библиотеке и факултетских библиотека обезбеђује потпуну покривеност свих предмета одговарајућим уџбеницима и другим училима.

Радно време Универзитетске библиотеке је сваког радног дана од 8.00 до 19.00 часова и суботом од 9.00 до 14.00 часова. Информације (позиција, телефон и е-маил адреса) о свим запосленим лицима у библиотеци дате су на сајту.

Универзитет у Крагујевцу има и посебан Универзитетски инаформациони центар (УНИЦ). Све информације битне за рад УНИЦ-а налазе се на сајту <http://www.kg.ac.rs/unic.php>. УНИЦ центар обезбеђује несметан рад Универзитета са становишта ИТЦ-а и задатак му је да обезбеди пројектовање, развој и одржавање информационог система и главног рачунско-комуникационог чворишта, хардверску подршку функционисању рачунарске мреже Универзитета, системску софтверску подршку, као и подршку развоја и одржавања апликативног софтвера за реализацију заједничких функција Универзитета.

Академска рачунарска мрежа Универзитета у Крагујевцу (АРМУК) данас обухвата све установе Универзитета у Крагујевцу, али и више установа из области науке, културе и образовања ван Универзитета. Са преко 20 умрежених установа АРМУК данас располаже са око 2500 рачунарских прикључака (око 2000 на матичној локацији). Сви факултети лоцирани у Крагујевцу су везани на УНИЦ гигабитним оптичким линковима, а дислоцирани факултети су прикључени у гигабитни оптички прстен Академске мреже Србије. У системској сали УНИЦ-а се налазе главни универзитетски сервери: Email server, DNS server, Antispam server, Antivirus server, Proxy server, WWW server i SQL server. Све сервере хардверски сачињавају више спрегнутих РС сервера.

АРМУК данас обухвата физички повезаних преко 35 својих објеката који су део универзитета у свим градовима централне регије Србије са преко 2600 повезаних рачунара и преко 6100 сталних корисника на свим институцијама Универзитета.

Студентима је омогућено бесплатно коришћење ресурса академске мреже.

Б) Процена испуњености стандарда 9 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се јасно дефинишу и иновирају (+);
- библиотечким фондом је обезбеђена покривеност свих предмета потребном литературом (+++);
- публикације којих нема у фондовима Универзитетске библиотеке, набављају се међубиблиотечком позајмицом из других библиотека у земљи и иностранству (+++);
- студентима је омогућено бесплатно коришћење информатичких ресурса преко академске мреже (++);
- студенти имају на располагању читаоницу (++)

Слабости:

- недовољна финансијска средства за проширивање библиотечког фонда, пре свега за набавку стране литературе (++);
- недовољна финансијска средства за издавање нових уџбеника и приручника (++);
- недовољна заинтересованост студената за коришћење библиотечких ресурса (++)

Могућности:

- увођење заједничке издавачке делатности Универзитета (+++);
- коришћење постојећих добрих информатичких ресурса за обезбеђивање литературе путем Интернета (+++);
- коришћење капацитета KoBSON-а и пакета COBISS (+++);
- подстицање наставника на све видове издавачке делатности (+++).

Опасности:

- неадекватно проширивање библиотечког фонда квалитетном литературом због недостатка финансијских средстава (++);
- ресорно министарство не финансира публикавање уџбеника (++);
- уџбеници се неоправдано мало вреднују при академском напредовању (+++).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

- Увести заједничку издавачку делатност Универзитета.
- Изменити правилник о избору наставника тако да се приликом избора наставника више вреднује објављивање нових књига и монографија.
- Подстицати студенте на веће коришћење библиотечких ресурса.
- Продужити радно време Универзитетске библиотеке радним данима за један сат.

Г) Показатељи и прилози за стандард 9:

- [Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица на Универзитету](#)
- [Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима](#)
- [Прилог 9.2. Попис информатичких ресурса на Универзитету](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Процедура за обезбеђење квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 35\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке и утврђени субјекти одговорни за примену. У овој процедури је значајна и улога студената.

Ограни Универзитета (Савет Универзитета као орган управљања, ректор Универзитета као орган пословођења, Сенат Универзитета и стручна већа Универзитета као стручни органи, и Студентски парламент Универзитета) су дефинисани члановима 60 и 61 [Статута Универзитета у Крагујевцу](#), а њихова надлежност и одговорност члановима 62–69.

Организационе јединице на Универзитету, њихова структура и делокруг рада су утврђене Статутом Универзитета и Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Ради обављања стручних послова на Универзитету у Крагујевцу образована је стручна служба под називом Секретаријат Универзитета у Крагујевцу. Све информације о организационим јединицама Секретаријата, руководиоцима организационих јединица и систематизацији радних места дати су у Информатору о раду Универзитета у Крагујевцу (странице 24 – 28), који је доступан на сајту Универзитета http://www.kg.ac.rs/Docs/Informator_o_radu_Univerziteta_u_Kragujevcu.pdf и који се редовно ажурира.

Организација и управљање на Универзитету у Крагујевцу се прати и оцењује кроз анализе и дискусије годишњих извештаја о раду које Ректор подноси Сенату Универзитета. Коначну одлуку о усвајању извештаја о раду доноси Савет Универзитета.

Из наведеног се може закључити да се најмање једном годишње врши систематско праћење и оцењивање рада управљачког особља, док праћење и оцењивање рада ненаставног особља врши Ректор као орган пословођења на предлог Генералног секретара и начелника организационих јединица Секретаријата, и на основу тога се предлажу и предузимају мере за унапређење квалитета њиховог рада. Као једна од мера за унапређење квалитета рада ненаставног особља јесте и повремена њихова едукација кроз различите тематске семинаре и радионице које се организују у оквиру међународних пројеката.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља дефинисани су Законом о раду и Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места који је донео Ректор као орган пословођења који се не налазио на сајту Универзитета већ је објављен на огласној табли Универзитета, чиме је делимично обезбеђена јавност.

Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставног особља и студената, као и јавноси, кроз разматрање и усвајање извештаја о раду Универзитета на Сенату и Савету, чији су чланови наставници и студенти, а оцени јавног мњења кроз доступност извештаја на сајту Универзитета, а у којима се може видети рад и деловање управљачког и ненаставног особља кроз реализацију редовних и ванредних активности. Такође, оцена рада и деловања управљачког и ненаставног особља се може вршити и увидом у Информатор о раду, који се

редовно ажурира и доступан је јавности на сајту Универзитета.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места на Универзитету у Крагујевцу, односно у Ректорату систематизовано је укупно 32 радна места за укупно 48 извршилаца, а запослено је 38 извршилаца. Структура запослених је 19 лица са високом стручном спремом, међу којима су четири дипломирана правника, 2 дипломирана економиста, 5 инжењера – информатичара и 8 дипломираних филолога. Факултети у саставу Универзитета у Крагујевцу, такође, имају сопствено ненаставно особље које по броју и структури одговара захтевима и стандардима за акредитацију.

Систем перманентног образовања и усавршавања у струци није плански уређен, већ се он повремено спроводи у складу са организацијом различитих тематских семинара и радионица на које се упућују запослени из одређених категорија.

Б) Процена испуњености стандарда 10 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке се јасно дефинишу и иновирају (+);
- Универзитет има јасно дефинисану управљачку и организациону структуру (+++);
- надлежности органа управљања, органа пословођења и стручних органа су прецизно дефинисане (+++);
- информације о раду стручних служби и органа управљања су доступне јавности (++);
- у процес управљања и одлучивања укључени су и студенти (++)

Слабости:

- недовољно прецизирани услови за напредовање ненаставног особља (++);
- не постоји систематски приступ едукацији и усавршавању ненаставног особља (++);

Могућности:

- доступност информација о управљачким структурама сличних установа у европском образовном простору (++);
- тржиште рада нуди врло квалитетан ненаставни кадар (++)

Опасности:

- незаинтересованост ненаставног особља за ефикасно обављање послова (++);
- недовољно интересовање за примену закључака донетих у процесу праћења квалитета (++)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

- Донети програма едукације и усавршавања ненаставног особља.
- Увести више систематских метода за оцењивање квалитета управљања Универзитетом

и квалитета рада стручних служби.

- Спровести адукацију запослених о управљању квалитетом.

Г) Показатељи и прилози за стандард 10:

- [Табела 10.1. Списак ненаставних радника стално запослених на Универзитету у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)
- [Табела 10.2. Број ненаставних радника стално запослених у високошколским установама у саставу Универзитета.](#)
- [Прилог 10.2. Шематска организациона структура Универзитета](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Процедура за обезбеђење квалитета простора и опреме је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страна 41\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета простора и опреме и утврђени субјекти одговорни за примену.

Универзитет у Крагујевцу располаже са 1098 m² корисног простора у згради која је у његовом власништву, док факултети у његовом саставу имају на располагању још 100705, 85 m² простора (у власништву или изнајмљеног). С обзиром на то да је укупан број студената који се могу уписати на прву годину акредитиваних студијских програма (свих нивоа) 4420 и имајући у виду дужину студија, констатујемо да Универзитет у Крагујевцу задовољава све акредитационе стандарде.

Када је у питању простор, проблем представља чињеница да Филолошко–уметнички факултет ни после 12 година од оснивања нема своју зграду. То је проблем на чијем решавању је Универзитет интензивно радио у претходном периоду и то у два правца: обезбеђивање простора Кнежевог арсенала и обезбеђивање простора Дома војске Србије у Крагујевцу (видети стране 4 и 5 [извештаја о раду](#)).

Универзитетска библиотека на простору од 1500 m² за студенте обезбеђује главну читаоницу са 50 читалачких места и 10 места за слободан приступ Интернету, као и читаоницу периодике са 20 читалачких места.

Универзитет у Крагујевцу као правно лице располаже само информатичком опремом која је неопходан за одржавање и администрацију рачунарске мреже, као и опрему неопходну за несметан рад Секретаријата Универзитета. Специфична опрема за извођење наставе је у власништву факултета.

Сви факултети у саставу Универзитета имају адекватне рачунарске учионице, са рачунарима повезаним на академску мрежу.

На основу података добијених од факултета, Комисија за спровођење самовредновања закључује да факултети у саставу Универзитета континуирано прате и усклађују своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса.

Б) Процена испуњености стандарда 11 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета простора и опреме (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета простора и опреме се јасно дефинишу и иновирају (+);
- факултети у саставу Универзитета континуирано прате и усклађују своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса (+++).

Слабости:

- Филолошко–уметнички факултет нема своју зграду (+++);
- недовољна финансијска средства за набавку вредније опреме за научно–истраживачки рад (++)

Могућности:

- изградња и опремање објекта Центри исврсности Универзитета у Крагујевцу (++)
- увођење студија на даљину (++)
- аплицирање на конкурсе за међународне пројекте преко којих би се набавила вреднија опрема (++)
- сарадња са већим бројем привредних субјеката (++)

Опасности:

- недостатак финансијских средстава за одржавање постојеће и набавку нове опреме (++)
- низак ниво свести локалне заједнице и привредних субјеката о значају изградње истраживачко–наставних лабораторија (++)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Успоставити пословно–техничку сарадњу са већим бројем привредних субјеката.
- Конкурисати на већи број међународних пројеката.
- Повећати број рачунара доступних студентима у Универзитетској библиотеци.

Г) Показатељи и прилози за стандард 11:

- [Табела 11.1. Укупна површина у власништву Универзитета и изнајмљени простор](#)
- [Табела 11.2. Укупна површина простора у власништву високошколских установа у саставу Универзитета и изнајмљени простор](#)
- [Табела 11.3. Листа опреме на Универзитету која се користи за научноистраживачки, уметнички и стручни рад](#)
- [Табела 11.4. Наставно–научне и стручне базе, задужбине, остало](#)

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Процедура за обезбеђење квалитета финансирања Универзитета је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 45\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета финансирања Универзитета и утврђени субјекти одговорни за примену.

Универзитет у Крагујевцу има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно–научног процеса, научно–истраживачких пројеката, уметничких и професионалних активности. Очекивани приходи за 2014. годину разврстани су према следећим очекиваним изворима финансирања:

- приходи од дознака (Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Град Крагујевац, израда стратешког мастер плана одрживог развоја планине Рудник, трансфер корисника на истом нивоу – међународни пројекти, дознаке факултета у саставу Универзитета);
- приходи од обављања делатности (услуге – дипломе, нострификације, промоције; Универзитетски центар САНУ);
- други приходи (осигурање, АМРЕС, центри Универзитета, итд.).

Универзитет у Крагујевцу сваке године доноси финансијски план, који се анализира на седницама Сената и Савета Универзитета. Њиме се планира намена средстава уз обезбеђење финансијске стабилности и ликвидности. Финансијски извештаји за сваку годину се разматрају на седницама Сената и Савета Универзитета.

Јавност и транспарентност извора финансирања и начина употребе финансијских средстава обезбеђена је кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет Универзитета, а подаци су након усвајања доступни јавности и кроз Информатор о раду, који се налази на сајту Универзитета.

Б) Процена испуњености стандарда 12 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета финансирања Универзитета (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета финансирања Универзитета се јасно дефинишу и иновирају (+);
- Универзитет економично располаже средствима које има утврђујући приоритете у трошењу новца (+++);
- финансијски план и извештај су доступни јавности (+++).

Слабости:

- средства опредељена у буџету Републике Србије за финансирање наставно–научних активности не прате реформу високог образовања и често су недовољна (+++);
- буџетска средстава за материјалне трошкове су недовољна (+++);
- мали број реализованих пројеката са привредним субјектима (+++);
- финансијски извештаји и финансијски планови се усвајају касно (+).

Могућности:

- аплицирање на конкурсе за међународне пројекте којима би се обезбедила додатна средства (++);
- сарадња са већим бројем привредних субјеката (++);
- повећање броја страних самофинансирајућих студената (++);
- увођење и акредитација нових лабораторија које би пружале комерцијалне услуге (+++).

Опасности:

- додатно смањење буџетских средстава (+++);
- смањење броја студената због смањења наталитета у Србији (++);
- настојање за обезбеђивање додатних финансијских средстава на Универзитету и факултетима у његовом саставу прети да смањи квалитет наставе и научно – истраживачког рада (++)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Успоставити пословно–техничку сарадњу са већим бројем привредних субјеката.
- Унапређивати кадровку и техничку логистику за налажење, конкурисање и администрирање међународних пројеката.
- Спровести детаљну анализу потреба и финансијске оправданости акредитовања нових лабораторија на националном и међународном нивоу.
- Финансијске извештаје и финансијске планове усвајати раније.

Г) Показатељи и прилози за стандард 12:

- [Прилог 12.1. Финансијски план Универзитета](#)
- [Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Процедура за обезбеђење квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страна 48\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета и утврђени субјекти одговорни за примену.

Према Процедурама за обезбеђење квалитета студенти имају значајну улогу у обезбеђивању квалитета: студијског програма; наставног процеса и оцењивања; научно–истраживачког, стручног и уметничког рада; студената; уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса; управљања високошколском установом и ненаставне подршке; простора и опреме; улоге студената у самовредновању и провери квалитета.

[Статутом Универзитета у Крагујевцу](#) (члан 111) је утврђено да су два члана [Комисије за обезбеђење квалитета Универзитета у Крагујевцу](#) из редова студената. Статутима факултета у саставу Универзитета је обезбеђено чланство студената у факултетским комисијама за квалитет. Преко својих представника у комисијама за квалитет студенти имају прилику да дају своје мишљење о свим документима које те комисије разматрају, као што су стратегије обезбеђења квалитета, стандарди и поступци за обезбеђење квалитета и други документи.

Студенти су укључени и у процес самовредновања Универзитета, јер је један члан [Поткомисије](#) за самовредновање представник студената.

[Статутом Универзитета у Крагујевцу](#) (чланови 62 и 100) и статутима факултета у његовом саставу је утврђено да су студенти обавезни чланови стручних тела (наставно–научних већа факултета, Сената Универзитета), као и Савета Универзитета и факултета. Кроз учешће у раду стручних органа студенти су укључени у процесе перманентног осмишљавања, развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума. Комисија за самовредновање Универзитета, на основу увида у извештаје о самовредновању факултета у саставу универзитета и увида у информације које се налазе на сајтовима факултета, сматра да факултети нису доставили потврде да се ради и на развоју метода оцењивања, већ је тај посао у највећој мери резултат процене предметних наставника.

На свим факултетима Универзитета у Крагујевцу се редовно спроводе студентске анкете и њихови резултати се објављују на сајтовима факултета и приложени су током поступка самовредновања факултета у саставу Универзитета.

Б) Процена испуњености стандарда 12 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење квалитета улоге студената у самовредновању и провери квалитета (++);
- мере и субјекти обезбеђења квалитета улоге студената у самовредновању и провери

- квалитета се јасно дефинишу и иновирају (+);
- студенти су укључени (и имају право гласа) у комисије за квалитет, савете и све стручне органе Универзитета и факултета у његовом саставу (++);
- студенти су укључени и у процес самовредновања Универзитета (++);
- студенти учествују у анкетама на факултетима и имају могућност да сами предложе мере за побољшање квалитета (++)

Слабости:

- студенти показују веће интересовање само за анкете, али не и за друге поступке којима се обезбеђује њихов утицај на самовредновање и проверу квалитета (++);
- често се улога студената своди само на формално чланство у комисијама и стручним органима (++)

Могућности:

- подизање свести студената о важности процеса самовредновања и провере квалитета Универзитета (++);
- организовање јавних расправа о укључивању студената у процес побољшања квалитета (++);
- подстицање студената да достављају своје иницијативе за унапређење квалитета на Универзитету и факултетима у његовом саставу (++)

Опасности:

- неповерење студената у спремност Универзитета и факултета да озбиљно разматрају њихове предлоге (+++);
- неповерење студената да ће процес самовредновања донети стварне промене (++);
- неповерење студената у анонимност анкета (+);
- постојање већег броја студентских организација (+)

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Указивати студентима на важност процеса самовредновања и контроле квалитета.
- Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета.
- Информисати најмлађе студенте о њиховим правима у процесу контроле квалитета.
- Подстицати мобилност студената како би се уверили у ефикасност процеса и мера контроле квалитета у развијеним земљама са дугом традицијом систематске контроле квалитета.
- Формирати комисију, у коју ће бити укључени студенти, која ће радити на развоју метода оцењивања на Универзитету у Крагујевцу.

Г) Показатељи и прилози за стандард 13:

- [Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Стандард 14: Систематско праћење и периодична проверка квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

А) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Процедура за обезбеђење систематског праћења и периодичне провере квалитета је саставни део [Процедура за обезбеђење квалитета \(страница 50\)](#). Њом су описани поступци обезбеђења систематског праћења и периодичне провере квалитета и утврђени субјекти одговорни за примену.

[Правилником о обезбеђењу квалитета на Универзитету у Крагујевцу](#) се дефинишу улога и одговорност органа Универзитета у области обезбеђења квалитета високог образовања на Универзитету и тела одговорна за праћење, обезбеђење, управљање и унапређење квалитета студијских програма, наставе и услова рада, уређују се ближе надлежности и начин њиховог рада, као и друга питања од значаја за унапређење и развој квалитета.

Највећу одговорност у систематском праћењу и периодичној провери квалитета има Комисија за обезбеђење квалитета, Ректор и проректори Универзитета.

Савет Универзитета је 01.04.2014. године, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета, усвојио иновiranу [Стратегију обезбеђења квалитета](#), а Сенат Универзитета је 27.02.2014. године усвојио иновirane [Процедуре за обезбеђење квалитета](#). Након усвајања тих докумената, Комисија за обезбеђење квалитета донела је на седници 11.04.2014. године [Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета](#), којим су, на основу циљева утврђених Стратегијом обезбеђења квалитета, дефинисане специфичне мере и активности за спровођење Стратегије, надлежне службе, рокови за спровођење мера и активности, одговорна лица и индикатори процеса и индикатори исхода за спровођење мера и активности. Стратегија обезбеђења квалитета, Процедуре за обезбеђење квалитета и Акциони план су тесно повезани.

Систематско праћење квалитета обезбеђује се кроз документовање свих активности факултета Универзитета у Крагујевцу и чување тих докумената на начин који омогућава лако претраживање и дескриптивну статистичку обраду прикупљених докумената. Годишњи извештај о раду Комисије за обезбеђење квалитета је саставни део годишњег [Извештаја о раду Универзитета у Крагујевцу](#), у коме је дата анализа активности у оквиру наставно–образовне делатности (укључујући активности свих органа Универзитета), активности у оквиру међународне сарадње и међународних пројеката, активности у оквиру научно–истраживачког рада, активности Универзитетског информационог центра, као и активности Центра за развој каријере и саветовање студената.

Треба нагласити да је стална тачка дневног реда седница Сената била: *Унапређење рада Универзитета у Крагујевцу*, у оквиру које су анализиране могућности унапређења квалитета у свим областима, а у складу са стратешким опредељењем за успостављање институционалног система управљања квалитетом, као и изградњу организационе културе квалитета, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима рада Универзитета и факултета у његовом саставу.

Процедуром за обезбеђење систематског праћења и периодичне провере квалитета је предвиђено да факултети једном у две године од представника Националне службе за запошљавање и послодаваца траже мишљење о квалитету дипломираних студената. Комисија за самовредновање констатује да нису сви факултети испоштовали овај захтев ([видети прилог 4.2](#)).

Интензивним развојем међународне сарадње створена је могућност да се кроз комуникацију са страним партнерима размене искуства и Универзитет у Крагујевцу упозна са системом обезбеђења

квалитета у развијеним земљама, и користећи њихова искуства додатно унапреди систем обезбеђења квалитета на Универзитету у Крагујевцу.

Универзитет у Крагујевцу обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. Утврђује се предлог конкретних мера за побољшање квалитета по свим стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа. Извештај о самовредновању, као и сва друга документа везана за обезбеђење квалитета су доступни јавности путем сајта Универзитета у Крагујевцу.

Б) Процена испуњености стандарда 14 – SWOT анализа

Предности:

- Универзитет има утврђену процедуру за обезбеђење систематског праћења и периодичне провере квалитета (++);
- мере и субјекти обезбеђења систематског праћења и периодичне провере квалитета се јасно дефинишу и иновирају (+);
- сва документа везана за контролу квалитета доступна су јавности путем сајта Универзитета (++);
- континуирано се анализирају могућности унапређења рада Универзитета кроз анализу могућности унапређења квалитета у свим областима (+++);
- интензивна међународна сарадња која омогућава размену искустава и додатне могућности за унапређење система обезбеђења квалитета (++)

Слабости:

- студенти показују недовољно интересовање за активности у области система обезбеђења квалитета (++);
- нису регулисане обавезе запослених у активностима везаним за контролу квалитета (+++);
- неки факултети у саставу Универзитета не прикупљају податке од послодаваца о квалитету дипломираних студената (++);
- одсуство истрајности у спровођењу корективних мера (++)

Могућности:

- поступак самовредновања и акредитације високошколских установа намеће обавезу систематског праћења и периодичне провере квалитета (++);
- активно праћење дешавања у европском образовном простору по питању систематског праћења и периодичне провере квалитета ради изналажења ефикаснијих процедура контроле квалитета (++);
- детаљно тумачење резултата анализе квалитета и рад на доследном спровођењу предложених корективних мера (+++).

Опасности:

- недовољна мотивисаност запослених за спровођење провере квалитета и примену корективних мера (++);
- захтеви комисије за акредитацију и проверу квалитета се стално увећавају што изазива

све већи отпор запослених према спровођењу неопходних процеса контроле квалитета (++)).

В) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

- Предвидети стимулацију запослених за ангажовање и санкције за избегавање учешћа у контроли квалитета.
- Код планирања будућих активности претходно анализирати извештај о контроли квалитета.
- Континуирано обезбеђивати и анализирати информације од Националне службе за запошљавање и послодаваца о квалитету дипломирних студената.

Г) Показатељи и прилози за стандард 14:

- [Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту Универзитета о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада Универзитета](#)